

Fővárosi Ítéltábla

15.Gf.40.046/2023/10/II.

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Jéhn Katalin Ügyvédi Iroda (cím1.; ügyintéző: dr. Néder Zoltán ügyvéd) által képviselt felperes1 (cím2) felperesnek,

a Flumbort Ügyvédi Iroda (cím6; ügyintéző: dr. Flumbort András ügyvéd) által képviselt alperes1 (cím4) alperessel szemben a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésén alapuló vezetői felelősség megállapítása iránti perében,

amelybe a dr. Szalók Ádám kamarai jogtanácsos által képviselt cég1 (cím5) a felperes oldalán beavatkozott,

a Fővárosi Törvényszék 2022. december 20. napján meghozott, 7.G.41.826/2022/33-I. számú ítéletével szemben, az alperes fellebbezése folytán, a 2023. május 10. napján megtartott tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 180.000 (Száznyolcvanezer) forint + áfa első- és másodfokú ügyvédi munkadíjból, valamint 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetékből álló perköltséget, továbbá az államnak a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt 36.000 (Harminchatezer) forint elsőfokú eljárási illetéket olyan módon, hogy azt az állami adó- és vámhatóság által közzétett illetékbevételei számla javára az esedékesség napjáig befizeti.

Az elsőfokú bíróságnak a 15.Gpkf.43.002/2023/2. számú végzéssel helybenhagyott 7.G.41.826/2022/11. számú végzését hatályon kívül helyezi.

Az ítéltábla tájékoztatja a felperest, hogy a fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé; az állami adó- és vámhatóság illetékbevételei számlájának száma: 10032000-01070044-09060018.

Ezen ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság a 33-I. sorszámú ítéletében megállapította, hogy az alperesnek mint a perben nem álló cég² (Cg.szám1) volt ügyvezetőjének fennáll a felelőssége, mivel a Kft. fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és ezzel okozati összefüggésben a hitelezők 85.759.466 forint összegű követelésének teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulhat. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1.362.075 forint, a felperesi beavatkozónak 36.000 forint perköltséget, valamint a Magyar Állam javára, külön felhívásra 36.000 forint feljegyzett kereseti illetéket.

[2] Az ítélet indokolásában a következő tényállást rögzítette: az alperes 2018. szeptember 5-től tagja, 2019. január 14-től önálló képviselőre jogosult ügyvezetője, 2019. szeptember 30-tól pedig egyedüli tagja volt az adósnak. Az adós utoljára a 2018. üzleti évről helyezett letétbe és tett közzé beszámolót, amely szerint 220.000 forint értékű tárgyi eszközzel és 28.570.000 forint értékű forgóeszközzel rendelkezett. A 2019. évi beszámoló közzétételének határideje 2020. május 31-én eredménytelenül telt el, így másnap az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került. Ezt követően több végrehajtási eljárást is bejegyeztek a cégnyilvántartásba az adóssal szemben.

[3] Az adós felszámolásának kezdő időpontja 2021. október 18. napja, a felperes 34.609.110 forint hitelezői igényt jelentett be a felszámolási eljárásban, azzal együtt a felszámoló 85.759.466 forint hitelezői igényt vett nyilvántartásba. A felszámoló 2021. december 14-én kelt levelében tájékoztatta a felperest, hogy az alperes felhívás ellenére nem adta át az adós tevékenységet záró mérlegét, az adós vagyonának és iratanyagának hollétéről nincs információja. Tájékoztatta a felperest, hogy a felszámolás egyszerűsített módon fejezhető be.

[4] A felperes oldalán beavatkozó hitelező 4.428.060 forint igényt jelentett be a felszámolási eljárásban.

[5] Az elsőfokú bíróság rögzítette: mivel a felszámoló az alperes irat- és vagyonátadási kötelezettségének elmulasztása miatt nem rendelkezik az adós vagyonával és a könyveléssel kapcsolatos iratokkal, s a 2018. évi beszámoló szerinti vagyon sem áll rendelkezésre, a hitelezők teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulhat.

[6] Keresetében a felperes a rendelkező rész szerinti megállapítást és az alperes perköltségben marasztalását, valamint az alperes vagyoni biztosíték nyújtására kötelezését kérte. Perköltségigényét a jogi képviselővel kötött megbízási szerződés alapján számította fel.

[7] A kereset jogalapjaként a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. §-ára, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 1:4. § (3) bekezdésére, 3:112. §-ára, és a számvitelről szóló törvény 11. §, 17. §, 153. §, 154. §, 154/B. §-aira hivatkozott. A tényállásban rögzítettekén túl előadta, hogy az alperes tényleges ügyvezetőként járt el, honlapján sikeres üzletemberként mutatkozott be és egy ország székhelyű cégben is ügyvezetői tevékenységet lát el. Mivel az alperes nem tett eleget a Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontjai szerinti kötelezettségeinek, a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése alapján az alperes terhére megfordult a bizonyítási teher. Bizonyítási szükséghelyzetre hivatkozott az adós vagyoncsökkenésével és az alperes tevékenysége és a hitelezői követelések megghiúsulása közötti ok-okozati összefüggés vonatkozásában.

Rámutatott: a felszámoló tájékoztatása alapján a hitelezői igények megghiúsulása tényszerűen bekövetkezett.

[8] Az alperes védekezésének ismeretében az irányadó bírói gyakorlatot (EBH2011. 2326, Fővárosi Ítéltábla 13.Gf.40.002/2015/15.) hívta fel, amely szerint a névleges ügyvezetői minőségre történő hivatkozás nem menti ki az ügyvezető felelősségét. A Ptk. 1:4. § (3) bekezdésére utalva hangsúlyozta, még saját felróhatósága esetén is hivatkozhat az alperes felróható magatartására.

[9] A beavatkozó szintén kérte az alperes felelősségének megállapítását a meg nem térült hitelezői igénye tekintetében, perköltségigényét 36.000 forint jogtanácsosi munkadíjban jelölte meg.

[10] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte, perköltségként megbízási szerződésen alapuló ügyvédi munkadíjat számított fel.

[11] Előadta, hogy jó viszonyban volt név3nal, aki közeli hozzátartozója a felperes ügyvezetőjének, név7. név3nal abban állapodott meg, hogy az alperes nevére írhatja az adós céget, ő maga pedig egy másik Kft.-t vásárol meg és a két céget együtt vezeti. Kiemelte: a cégvezetéshez nem értett, név3 adott utasítást arra, hogy milyen iratokat írjon alá, a könyvelést és a székhelyszolgáltatási tevékenységet név3 édesanyja végezte. Állítása szerint tisztában volt azzal, hogy eljárása nem jogszerű, de bízott név3ban, akinek utasítására kölcsönt is felvett. Hangsúlyozta, hogy az adósnak csak névlegesen volt az ügyvezetője, ténylegesen a felperesi „kör” döntött a társaság ügyeiről. Emiatt büntető feljelentést is tett, amelyre tekintettel a büntetőeljárás befejezéséig a per tárgyalásának felfüggesztését kérte.

[12] A Ptk. 1:4. § (2) bekezdésére utalva kiemelte: a felperes nem hivatkozhat saját felróható magatartására előnyök szerzése végett.

[13] Állítása szerint a lehetőségekhez képest mindent megtett a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte után, de tényleges döntési képességgel nem rendelkezett, mert ezt a felperesi „kör” nem tette lehetővé. Saját vagyona nem növekedett az adós hátrányára, tényleges felelősként a felperes ügyvezetőjét és név3t jelölte meg. Vitatta magatartása és a hitelezői követelések kielégítésének megghiúsulása közötti okozati összefüggést és azt, hogy ügyvezetői tevékenységével kapcsolatba hozható magatartása felróható lett volna. Indítványozta név8 és név9 tanúként történő meghallgatását annak az állításának a bizonyítására, amely szerint nem látott el ügyvezetői feladatokat az adósnál.

[14] Az elsőfokú bíróság a keresetet alaposnak ítélte.

[15] Az okiratok alapján megállapította, hogy az alperes a cégnyilvántartásba bejegyzett ügyvezető volt. Rögzítette: a felperesnek az adós 2018. évi vagyonára vonatkozó állítását az alperes nem vitatta, a Pp. 112. § alapján azt a bíróság is bizonyítottanak találta, az elektronikusan közzétett beszámoló szerint az adós 2018-ban a felperes által állított vagyonnal rendelkezett, ezt követően pedig az adós nem tett közzé beszámolót.

[16] Az alperes perben tett nyilatkozatai alapján megállapította, hogy az alperes tudott a névleges ügyvezetői pozíció jogszerűtlenségéről, tehát maga is rosszhiszemű volt, s az az alperes által hivatkozott körülmény, amely szerint volt az adós döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorló másik személy, az alperest a felelősség alól nem menti ki. Emiatt nem találta indokoltnak az eljárás felfüggesztését, illetve erre figyelemmel mellőzte az alperes tanúk meghallgatására irányuló bizonyítási indítványát.

[17] Rámutatott: mivel a névleges ügyvezetői működés önmagában jogellenes, ez alátámasztja azt is, hogy az alperes irat- és vagyónátadási kötelezettségét felróhatóan mulasztotta el, mivel egy elvárható gondossággal eljáró ügyvezetőnek rendelkeznie kell a szükséges iratokkal. Az alperes mulasztására figyelemmel, a Cstv. 33/A. § (5) bekezdése alapján neki kellett volna bizonyítania a perben, hogy vezetői tisztségének időtartama alatt nem következett be fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, vagy ha ilyen körülmény fennállt, a vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette. Megállapította, hogy erre vonatkozóan az alperes még konkrét tényelődást sem tett, amelyre figyelemmel, a BDT2020. 4121 számú határozatban foglaltak alapján bizonyított ténynek kell tekinteni, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezett a felperes által állított időpontban és az alperes nem vette figyelembe a hitelezői érdekeket. Rámutatott: az a tény önmagában igazolja a hitelezői érdekek figyelmen kívül hagyását, hogy az alperes nem volt tisztában az adós ügyeivel, az alperes egyébként sem állította, hogy bármilyen értékelhető intézkedést tett volna a hitelezők érdekében.

[18] A Pp. 265. § (3) bekezdése szerinti bizonyítási szükséghelyzet alapján bizonyítottnak találta a felperes által állított vagyonsökkenést, a felszámoló tájékoztatása alapján pedig annak tényét, hogy a hitelezői követelések kielégítése meghíúsult, mivel iratok és vagyon hiányában a felszámoló nem tud intézkedni a hitelezői követelések kielégítése iránt.

[19] A BDT2020. 4121 számú döntésben írtakra figyelemmel megállapította, hogy a felperes bizonyítási szükséghelyzetben van az alperes magatartása és a hitelezői igények meghíúsulása közötti ok-okozati összefüggés bizonyítása során, a Pp. 265. § (2) bekezdés b) pontja szerint a felperes számára iratok hiányában nem volt lehetséges a bizonyítás, de az alperestől, az ügyvezetőkre általában irányadó gondossági mérce szerint elvárható volt annak bizonyítása, hogy nem az ő magatartása, hanem valamely más ok miatt híúsult meg a hitelezők kielégítése. Kifejtette: a Cstv. 33/A. § (4) bekezdésére is figyelemmel a vezető tisztségviselőtől elvárható gondosság tanúsításának volt jelentősége, a gondossági követelmény magába foglalja a társaság üzletszerű gazdasági tevékenységének eredményessége érdekében folytatott folyamatos vezetői tevékenységet. Ennek hiányában „nyilvánvaló”, hogy az adós előbb-utóbb fizetéseképtelenné válik. Ezért a Pp. 265. § (3) bekezdése szerint bizonyítottnak találta az ok-okozati összefüggés fennálltát is.

[20] Az elsőfokú bíróság ítéletét az alperes támadta fellebbezéssel, amelyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását; másodlagosan pedig a megváltoztatását, a kereset elutasítását kérte. Harmadlagosan az ítélet olyan módon történő megváltoztatását indítványozta, hogy az ítéltábla az alperes felelősségét 4.428.060 forint hitelezői igény vonatkozásában állapítsa meg. Felszámított perköltségigénye megfizetésére kérte kötelezni a felperest.

[21] Álláspontja szerint, amennyiben az elsőfokú bíróság kellő súllyal vette volna figyelembe a bizonyítékokat, illetve helyt adott volna bizonyítási indítványainak, maga is meggyőződhetett volna arról, hogy a felperesi „kör” akadályozta abban, hogy az adós tevékenysége felett diszponáljon, okiratokat szerezzen be és mérleget készítsen. Az alperes kizárólag utasításokat hajtott végre, az adóst árnyékvezetőként a felperesi ügyvezető és testvére irányította.

[22] Állítása szerint a támadott ítélet meghozatalát követően tájékoztatta őt az adós és a hitelező könyvelését végző név10 az adós 2018. évi főkönyvi kivonatának megküldésével arról, hogy a felperes hitelezői igényét megalapozó iratokat soha nem látta, a követelés nem szerepelt az adós könyvelésében. Ezt követően beszerezte a felperes 2019. és 2020. évi

mérlegeit és megállapította, hogy a felperes felszámolási eljárásban bejelentett követelése nem szerepel a felperes mérlegeiben. Hivatkozva a Pp. 373. § (2) bekezdésére kiemelte: névleges ügyvezetőként nem állt kapcsolatban az adós könyvelőjével. Mindezekre figyelemmel bejelentette: a másodfokú eljárásban semmisségi kifogást is előterjeszt, s kéri a 2018. december 12. napjára datált Megállapodás bérleti jog átruházásáról szóló okirat semmisségének megállapítását. E körben hivatkozott a 2/2010. (VI. 28.) és az 1/2005. (VI.15.) számú PK véleményekre.

[23] Sérelmezte a 2022. december 18. napján kelt beadványának figyelmen kívül hagyását is, amely a felszámoló által megküldött iratokon alapult, s amelyből álláspontja szerint további bizonyítás alapját képező rendkívül komoly ellentmondások világlottak ki. Az alperes ugyanis nem tudott az adós és a felperes között létrejönni, a hitelezői igény alapját képező szerződés megkötéséről, állította, e szerződés ismeretében nem vállalta volna el az adós ügyvezetését. Hangsúlyozta, amennyiben az elsőfokú bíróság a hivatkozott beadványát a tárgyalás berekesztésére tekintettel már nem kívánta figyelembe venni, úgy legalább e döntésnek és indokolásának feltüntetése szükséges lett volna az elsőfokú ítéletben.

[24] Véleménye szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékok hibás mérlegelésével megsértette a Pp. 279. § (1) bekezdését, a kimentés körében hivatkozott árnyékvezetői minőség figyelmen kívül hagyásával pedig megsértette a Cstv. 33/A. § (4) és (5) bekezdéseit.

[25] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének felperes által megjelölt időpontját is vitatta, rámutatva, hogy ügyvezetői minőségének pillanatában az adósnak már jelentős és pontosan a visszaigazolt felperesi hitelezői igénynek megfelelő összegű tartozása volt, tehát a fenyegető fizetéseképtelenség időpontja nem lehet 2020. június 1. napja. Hangsúlyozta: e körben indítványozta az előző ügyvezető, név5 tanúként történő meghallgatását. Álláspontja szerint a fenyegető fizetéseképtelenség beálltának időpontját az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, annak meghatározása szakkérdésnek minősülhet.

[26] A Kúria joggyakorlat-elemző csoportjának véleményére hivatkozva kifejtette: a felperesnek a vélelem alkalmazása esetén is bizonyítania kell a vezető tisztségviselő magatartása és a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulása közötti ok-okozati összefüggést, a beszámoló letétbe helyezésének elmulasztása nem biztos, hogy okozati összefüggésben áll a hitelezői igények megghiúsulásával. E körben hivatkozott a Kúria Gfv.VII.30.059/2015/5. és Gfv.VII.30.024/2015/4. számú döntéseire.

[27] A felperes hitelezői igényének alapjául szolgáló szerződés több pontját (pl.: óvadékként átadott összeg visszaadása, az ingóságok tulajdonjoga megszerzésének kizárása) ellentmondásosnak és életszerűtlennek találta. Állította, hogy a bérelt ingatlan felújítását nem a felperes, hanem a felszámolás hatálya alatt álló társaság finanszírozta.

[28] A Cstv. 33/A. § (5) bekezdésére utalva előadta: a perben hivatkozott arra, hogy az adós ügyvezetését ténylegesen nem ő végezte, továbbá, hogy a bérleményben maradt vagyontárgyak megóvása érdekében intézkedéseket tett. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítási indítványainak mellőzésével elzárta attól a lehetőségtől, hogy a felelősség alól magát kimentse.

[29] Kérte, az ítéltábla folytasson le bizonyítást és ez alapján módosítsa, egészítse ki a tényállást, indítványozta név8, név9, név3, név5, név2, név11 és név10 tanúként történő meghallgatását, utóbbi személyt arra nézve kérte meghallgatni, hogy a 2018. december 12-én kelt Megállapodást szerepeltette-e a felszámolás hatálya alatt álló társaság a könyveiben, továbbá, hogy a felszámolás hatálya alatt álló társaság esetében könyvelőként kivel tartotta a kapcsolatot.

[30] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes perköltségben marasztalását kérte.

[31] Vitatta az alperesnek azt az állítását, hogy csak névlegesen volt ügyvezetője az adósnak, mindazonáltal rámutatott: ez a körülmény egyébként sem mentesítené az alperest a felelősség alól, így az elsőfokú bíróság helyesen mellőzte az alperes erre vonatkozó bizonyítási indítványát, az alperes által felhozott büntetőeljárásra figyelemmel az eljárás felfüggesztése sem volt indokolt.

[32] Az alperes semmisségi kifogásával kapcsolatban előadta: az alperes legkésőbb a felszámolási eljárás során megkereshette volna az adós könyvelőjét, akinek személye az adós közzétett beszámolója alapján azonosítható volt; az alperes nyilatkozatai, az általa csatolt iratok között ellentmondás mutatkozik, az iratokban szereplő üzenetváltások ugyanis azt igazolják, hogy az alperes ismerte a könyvelőt. Rámutatott: a könyvelést végző személlyel való kapcsolattartás elmaradása az ügyvezetői tisztséggel járó feladatok elhanyagolását mutatja, valótlan az alperes állítása, amely szerint önhibáján kívüli okból jutottak jelentős tények később a tudomására, az utólagos bizonyítási indítvány tehát alaptalan. Vitatta az alperesnek azt az állítását, amely szerint a hitelezői igény alapját képező megállapodásról az alperes nem tudott, figyelemmel arra, hogy megkötésekor az alperes az adósnak egyedüli tagja volt.

[33] Úgy vélte, hitelezői igénye nyilvántartásba vételét az alperes a Cstv. 51. §-a alapján kifogással támadhatta volna a felszámolási eljárásban, a perben azt már nem teheti vitássá. Hangsúlyozta azt is, hogy az esetleges könyvelői mulasztások nem akadályozzák a követelés hitelezői igényként történő érvényesítését.

[34] Rámutatott: az alperes az elsőfokú eljárás során nem vitatta, hogy az adósnál a felperes által megjelölt időpontban a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezett, az alperes által hivatkozott összefoglaló vélemény rögzíti azt a bírói gyakorlatot is, amely szerint a névleges ügyvezetői tisztségre hivatkozás nem mentesíti a vezetőt a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti felelősség alól.

[35] Az alperes a fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételében kiemelte: (1) a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének időpontját érintően is bizonyítási indítvánnyal élt, kérte tanúk meghallgatását; (2) az alperes annyira tájékozatlan az ügyvezetői tevékenységet érintően, hogy a közhiteles nyilvántartásban szereplő adatokból nem tudta volna megállapítani az adós könyvelőjének személyét; (3) a hitelezői igény alapját képező szerződés egy felperesi „fabrikáció”, amelyet az is alátámaszt, hogy a követelés nem szerepelt az adós könyveiben.

[36] A Fővárosi Ítéltábla a tényállást a következőkkel egészíti ki: Az elsőfokú bíróság a 7.G.41.826/2022/11. számú végzésével 85.759.466 forint vagyoni biztosíték nyújtására kötelezte az alperest a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatalának letéti számlájára történő befizetés útján.

[37] A Fővárosi Ítéltáblát - rövid úton történő megkeresésére - a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Peres Kezelőirodája arról tájékoztatta, hogy alperes1 ellen - a felterjesztett 7.G.41.826/2022. ügyszámon indult eljárason kívül - nincs folyamatban gazdasági társaság vezető tisztségviselőjének felelőssége megállapítása (Cstv. 33/A. §) iránti per.

[38] A fellebbezés az alábbiak miatt alapos.

[39] Az ítéltábla előjáróban rögzíti: a felülbírálat során lényeges eljárási szabálysértést nem észlelt, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése nem volt indokolt (Pp. 381. §). Az alperes tanúk meghallgatására vonatkozó bizonyítási indítványát az elsőfokú bíróság helyesen mellőzte arra figyelemmel, hogy a vezetőt nem mentesíti a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti felelősség alól, ha az adós gazdasági társaságot helyette ténylegesen más személy vezette. A felszámolótól, illetve az adós könyvelőjétől beszerzett iratokra alapított tényállításnak sem volt a per eldöntése szempontjából jelentősége, a felperes követelését a bíróság a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésére alapított (megállapítási) perben nem vizsgálja, e körben kizárólag annak a ténynek van jelentősége, hogy a felperes hitelezői igényét a felszámoló nyilvántartásba vette, s így a perindításra jogosult (formális perbeli legitimáció). E tényeket az alperes a perben nem vitatta.

[40] Az elsőfokú bíróság az ügy érdemében - téves jogi álláspontja folytán - az alábbiak szerint helytelen jogi következtetésre jutott.

[41] A felperes keresete alapján indult pert a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (új Pp.) szabályai szerint kellett lefolytatni, amelynek egyik jelentős, szándékolt újítása, hogy a jogi képviselővel eljáró fél jogállítása a jogalap megjelölése útján történik [Pp. 170. § (2) bekezdés b) pont]. A jogalap a Pp. 7. § (1) bekezdésének 8. pontja szerint az az anyagi jogi jogszabályi rendelkezés, amely az alanyi jogot közvetlenül keletkeztető tényeket meghatározza és annak alapján az igény támasztására jogosít. A bíróságnak a felperes által megjelölt anyagi jogi jogszabályi rendelkezésre alapított kereseti kérelemről kell döntenie, s nem vehető figyelembe, hogy a kereset az eljárás eredményeképpen megállapított tényállás alapulvételével más, a Pp. 7. § (1) bekezdésének 8. pontja szerint meg nem jelölt jogszabályi rendelkezés alapján (akár részben) alapos lehet, mert az új Pp. szerint jogállítás csak a jogalap idézett módon, esetleg a jogcímmel való megjelölésével tehető, azaz a tényállás pusztá előadásával nem tehető jogállítás.

[42] Az adott ügyben a felperes a kereset jogalapjaként a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulatra hivatkozott, amely szerint a vezető felelőssége - az egyéb tényállási elemek megvalósulása esetén - akkor állapítható meg, ha más okból megghiúsulhat a hitelezői igények teljes mértékű kielégítése. A keresetlevélben más okként az alperes Cstv. 31. § szerinti kötelezettségeinek és a beszámolók letétbe helyezésének, közzétételének

elmulasztását jelölte meg. Ez következik a kereseti kérelemből, az érvényesíteni kívánt jog megjelöléséből és a jogi érvelésből (keresetlevél, az elsőfokú bíróság előtt 2022. december 8. napján megtartott tárgyaláson tett nyilatkozat). Noha a felperes szórványosan említést tett az adós vagyonának csökkenéséről, annak megállapítására irányuló petitumot nem terjesztett elő; sem az érvényesített jog megjelölése, sem a jogi érvelés nem vonatkoztatható a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének első fordulatra.

[43] A Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második tényállása alapján („más okból megghiúsulhat”) a vezető felelőssége akkor állapítható meg, ha a hitelezői igények kielégítése oly módon hiúsulhat meg, hogy az nem jár a felszámolási vagyon csökkenésével. A jogalkotó a más ok mibenlétét pontosabban nem határozta meg, egyetlen dolgot azonban határozottan kiemelt - a „vagy más okból” fordulattal -: a más ok nem vagyonsökkenés. Erre az álláspontra helyezkedett a Kúria is a Gfv.VI.30.325/2021/6. és a Gfv.VI.30.026/2022/3. számú határozataiban, egyetértve a Fővárosi Ítéltábla 15.Gf.40.012/2021/7/II. és 15.Gf.40.199/2021/4. számú ítéleteiben kifejtett jogi indokolással.

[44] Mivel a jogalkotó a vezető felelősségét megalapozó magatartás eredményeként külön nevesítette a bekövetkezett vagyonsökkenést, ezért a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulata esetén a felelősséget megalapozó magatartás csakis olyan magatartás lehet, amely - a vezető magatartásával összefüggő vagyonsökkenésen kívül - más okból eredményezheti a hitelezői igények kielégítésének megghiúsulását. Attól függően, hogy a felperes a keresete jogalapját a 33/A. § (1) bekezdésének első vagy második fordulatra alapozza, eltérő kereseti kérelmet és tényállást kell előadnia.

[45] A fent kifejtettek szerint az adott kereset elbírálása szempontjából nem volt jelentősége a felperes vagyonsökkenésre vonatkozó tényállításainak. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása - figyelmen kívül hagyva a kereseti kérelmet és a felperes által megjelölt jogalapot - jogszabálysértően tartalmaz, a jogi indokolás körében a vagyonsökkenés bizonyítottságára vonatkozó megállapítást, egyébként annak ellenére, hogy az elsőfokú bíróság a tényállásban állapította meg a vagyonsökkenés tényét. Emiatt az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének [42] pontjának vagyonsökkenésre vonatkozó megállapítását mellőzte.

[46] A Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében szereplő vezetői mulasztások kapcsán az ítéltábla már több, a Kúria által hatályában fenntartott (Gfv.VI.30.083/2022/4, Gfv.VI.30.544/2021/6.) ítéletében rámutatott a következőkre:

[47] A Cstv. 33/A. § (5) bekezdése nem jogalapot létrehozó, hanem bizonyítási szabály, amely nem ad a felperes számára felmentést a tényállás előadásának kötelezettsége alól. Az e törvényhelyre való alapos hivatkozásból csak az következik, hogy a kereseti tényállás előadása során a felperesnek nem kell részletekbe menően, konkrétan előadnia a jogalaphoz tartozó olyan tényeket, amelyek megjelölésében éppen a vezető Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontjában írt, vagy a beszámoló közlését illető mulasztásai gátolják (azaz, hogy mikor, milyen tartalmú, stb. ügyvezetői intézkedések eredményeztek vagyonsökkenést vagy vezethetnek más okból a hitelezői igények teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulásához), ám a tényyszerűség lehetséges szintjén, a magatartáshoz tartozó eredményt, azaz azt a vezetői magatartással okozati összefüggésben álló más okot, amely a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését vagyonsökkenés előidézése nélkül megghiúsíthatja, meg kell jelölnie.

[48] A Pp. 265. § (1) bekezdésében meghatározott bizonyítási szükséghelyzet nem ad felmentést a bizonyítandó tény előadásának kötelezettsége, csak a bizonyítása alól [ha a Pp. 265. § (2) bekezdésében írt feltételek fennálltát a bizonyítási szükséghelyzetben lévő fél az itt írtak szerint valószínűsíti].

[49] A Cstv. 33/A. § (1) és (5) bekezdéseinek összevetéséből az a következtetés vonható le, hogy az alperes felelősségének megállapítására akkor kerülhet sor, ha a felperes az (1) bekezdésben rögzített törvényi tényállásnak megfelelő történeti tényelőadást tesz, és azt a rá vonatkozó bizonyítási szabályok szerint bizonyítja. Az (5) bekezdés - annak szövegezése alapján - csupán bizonyítási kötelezettséget áthárító szabály, amely azt tartalmazza, hogy amennyiben a felperes igazolja az alperes terhére róható, az iratátadással, illetőleg mérleg leadásával kapcsolatos kötelezettség elmulasztását, mentesül a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének bizonyítási kötelezettsége alól. Emellett, e bekezdés tartalmazza: a vezetőnek kell bizonyítani azt is, hogy vezetési feladatai ellátása során a hitelezők érdekeit is figyelembe vette. Ellenbizonyításnak, kimentésnek azonban akkor lehet helye, ha a felperes előadja azokat az említett bizonyítási szabállyal nem érintett tényállításait, amelyeket az általa megjelölt felelősségi tényállás elemeként a jogszabály megkíván. Ez az adott esetben - a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulatára alapított kereset esetén - az a vezetői magatartással okozati összefüggésben álló más ok, amely a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését vagyonsökkenés előidézése nélkül megghiúsíthatja.

[50] A Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében írt, a bizonyítási érdek átfordulására vezető tények azonban a hitelezői igények kielégítésének más okból történő esetleges megghiúsulásával nem állnak okozati összefüggésben: ezt cáfolja, hogy a Cstv. 31. §-ában írt, kötelezettségek teljesítése stb. önmagában nem zárja ki a vezetői felelősség megállapítását, szemben azzal az esettel, amikor - bár az említett mulasztás fennáll - az adós felszámolási vagyona a bejelentett hitelezői igényeket jelentősen meghaladja.

[51] A Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontjában írtak elmulasztása a felek bizonyítási érdekének megfordulását eredményezi bizonyos tényállási elemeket illetően [33/A. § (5) bekezdés], e miatt válhat „tartalmilag vélelmezetté” a vezetői tisztség tartama alatti fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, illetve a vezető hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó magatartása a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet beálltát követően. A hitelezői érdekeket figyelmen kívül hagyó vezetői magatartással okozati kapcsolatban álló eredmény (adott esetben a „más ok”) azonban nem tartozik a bizonyítási szabállyal érintett tényállási elemek közé [33/A. § (5) bekezdés], így annak állítása és bizonyítása nem mellőzhető.

[52] Ezért csakis az a magatartás eredményezheti a felelősség megállapítását, amelyet az alperes az adós vezetőjeként, a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében meghatározott, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése és a felszámolás kezdő időpontja közötti időintervallumban tanúsít. A Cstv. 34. § (2) bekezdése szerint ugyanis a felszámolás kezdő időpontját követően az adós vagyonával kapcsolatos jognyilatkozatot csak a felszámoló tehet. A Cstv. 31. §-ában foglalt kötelezettségek elmulasztásának a Cstv.-ben önálló szankciói vannak (Cstv. 31. §).

[53] A Cstv. 31. § (1) bekezdésének a)-d) pontjaiban szereplő kötelezettségeket a felszámolás kezdő időpontját követő 15, illetve 30 napon belül kell teljesítenie az adós vezetőjének. Mivel a vezető e kötelezettségét nem a felelősségi tényállásban meghatározott időszakban köteles teljesíteni, hanem akkor, mikor az adós vagyona feletti, az adós nevében gyakorolt kezelési és rendelkezési joga már megszűnt, ennek elmulasztása nem eredményezheti a Cstv. 33/A. § (1) bekezdés szerinti felelősség megállapítását, hiszen a vezető azért a magatartásért felel, amelyet még az adós vagyonával rendelkezni jogosult vezetőként tanúsított [a 33/A. § (5) bekezdésében írt bizonyítási szabály is erre az időszakra vonatkozik]. E mulasztás nem hozható szükségszerű, okozati összefüggésbe azzal, hogy a hitelezői igények teljes mértékben történő kielégítése más okból megghiúsulhat. Nem áll okozati kapcsolatban a hitelezői követelések kielégítésének esetleges megghiúsulásával mint lehetséges kárral a beszámoló külön jogszabályon alapuló letétbe helyezési kötelezettségének

elmulasztása sem. E vezetői magatartásokat a jogalkotó is így fogta fel, hiszen jogkövetkezményként a bizonyítási érdek átfordulását, nem pedig a vagyoni felelősséget fűzte hozzájuk.

[54] A felperes jogállítását (az alperes felróható magatartásának következtében a hitelezői követelések kielégítése más okból meghiúsulhat) az általa felhozott tények nem bizonyítják, mert az általa, a vezetői magatartás eredményeként megjelölt más ok nem minősülhet ilyen eredménynek: a Cstv. 31. § (1) bekezdésének a)-d) pontjában megjelölt magatartások elmulasztása nem a vezető felelőssége szempontjából releváns időszakban, hanem a felszámolás kezdő időpontja után következhet be, a beszámoló letétbe helyezésének elmulasztása pedig nem áll szükségszerű okozati kapcsolatban a hitelezői igények kielégítésének meghiúsulásával.

[55] A fenti indokok alapján az ítéltábla a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésének második fordulatra alapított keresetét alaptalannak találta.

[56] Mivel a bíróság a felperes jogállításához kötve van, az ítéltábla nem vizsgálhatta, hogy a felperes igénye más anyagi jogi jogszabály rendelkezése alapján [a 33/A. § (1) bekezdésének első fordulata] alapos lehet-e, a vagyonsökkenés körében tett tényállítások az adott ügyben nem játszottak szerepet.

[57] A fentiekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a keresetet a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése alapján elutasította.

[58] Az elsőfokú bíróság 7.G.41.826/2022/11. számú végzését az ítéltábla a Cstv. 33/A. § (10) bekezdésében írtakra figyelemmel, a Pp. 105. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, mivel - hivatalos tudomása szerint - az alperessel szemben az adott ügyön kívül a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerinti más per nincs folyamatban.

[59] Az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján a felszámított összeghez képest mérsékelt összegben megállapított ügyvédi munkadíjból álló első- és másodfokú perköltséget. A perköltség összegének megállapításánál az ítéltábla figyelembe vette a per időtartamát, a jogi képviselő által kifejtett tevékenységet, továbbá azt, hogy az adott ügyben a pertárgy értéke nem meghatározható, továbbá a kifejtett tevékenység szakmai színvonalát és az ügy előbbre vitelére gyakorolt hatását.

[60] Az alperesnek a beavatkozás folytán nem merült fel a másodfokú eljárásban megtérítési kötelezettséggel járó perköltsége, ezért az ítéltábla e tárgyban a rendelkezést mellőzte.

[61] Az alperes az Itv. 62. § (1) bekezdés v) pontja szerint szükségtelenül fizette meg a fellebbezés előterjesztésekor a fellebbezési illetéket, az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest annak a perköltség részeként az alperesnek történő megfizetésére.

[62] A Pp. 101. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest a kereseti illeték államnak történő megfizetésére. Az erre vonatkozó rendelkezés a 2023. január 1. napján hatályba lépett, a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által megelőlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet módosításáról szóló 26/2022. (XII. 6.) IM rendeletben szereplő [1990. évi XCIII. törvény 78. § (4) bekezdés, 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés] előírásokon alapul. Az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájának száma: 10032000-01070044-09060018. Az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

Budapest, 2023. május 10.

dr. Vuleta Csaba s.k.
a tanács elnöke

dr. Mizerák Judit s.k.
előadó bíró

dr. Rápolti Barbara s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:
(Varga Beatrix)